

Nr 244.

Ankom till riksdagens kansli den 25 juni 1946 kl. 2 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1946/47 till rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap m. m.

(2:a avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under elfte huvudtiteln (punkterna 3—6) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1946/47 beräkna

dels till Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap: Avlöningar, ett förslagsanslag av 200 000 kronor,

dels till Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap: Omkostnader, ett förslagsanslag av 50 000 kronor,

dels till Statens reservförrådsnämnd: Avlöningar, ett förslagsanslag av 290 000 kronor,

dels ock till Statens reservförrådsnämnd: Omkostnader, ett förslagsanslag av 70 000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 298, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över folkhushållningsärenden för den 17 maj 1946, föreslagit riksdagen att

A. under elfte huvudtiteln för budgetåret 1946/47 anvisa

dels till Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap: Avlöningar ett förslagsanslag av 100 kronor,

dels till Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap: Omkostnader ett förslagsanslag av 100 kronor,

dels till Statens reservförrådsnämnd: Avlöningar ett förslagsanslag av 290 000 kronor,

dels ock till Statens reservförrådsnämnd: Omkostnader ett förslagsanslag av 70 000 kronor.

B. medgiva, att i riksgäldskontoret må uppläggas en rörlig kredit för finansiering av statens reservförrådsnämnds inköps- och försäljningsverksamhet samt att reservförrådsnämnden må disponera denna kredit intill ett belopp av 100 000 000 kronor.

A. Anslag till rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap och statens reservförrådsnämnd.

Anledningen till att dessa anslag i statsverkspropositionen upptogs med endast beräknade belopp var, att de av departementschefen med stöd av Kungl. Maj:ts den 22 juni 1944 givna bemyndigande tillkallade sakkunniga för utredning av den fortsatta planläggningen av den ekonomiska försvarsberedskapen kunde förväntas framlägga resultatet av sitt arbete i så god tid, att spørsmålet om den ekonomiska försvarsberedskapens ordnande borde i särskild proposition kunna föreläggas årets riksdag. Nämnda sakkunniga hava den 9 februari 1946 avgivit betänkande med förslag rörande den ekonomiska försvarsberedskapens framtida organisation (SOU 1946: 19).

Departementschefen har anfört följande.

Föreliggande förslag rörande den ekonomiska försvarsberedskapens framtida organisation har icke kunnat slutbehandlas i så god tid att proposition i ärendet kan under innevarande vårsession föreläggas riksdagen. Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap och statens reservförrådsnämnd böra med anledning härav tills vidare bestå i oförändrad form. För rikskommissionen synas på samma sätt som under de senaste åren avlönings- och omkostnadsanslagen i riksstaten böra upptagas med allenast formella belopp, 100 kronor för vardera anslaget. Vad reservförrådsnämnden beträffar har nämnden, såsom framgår av statsverkspropositionen, för nästkommande budgetår begärt ett avlöningsanslag av 290 000 kronor och ett omkostnadsanslag av 70 000 kronor. Jag har intet att erina mot reservförrådsnämndens beräkningar och föreslår därför att anslaget — på sätt i statsverkspropositionen preliminärt angivits — i riksstaten upptages med nyss angivna belopp.

B. Finansieringen av den av statens reservförrådsnämnd bedrivna lagrings- samt inköps- och försäljningsverksamheten.

För finansieringen av reservförrådsnämndens verksamhet ha hittills använts olika former. Dels har nämnden varit berättigad att förskottvis er hålla medel från riksgäldskontoret genom övertagande av statsskuldbevis som belånats av riksbanken, dels har till nämndens verksamhet anvisats investeringsanslag, dels slutligen har nämnden för finansiering av sina inköp i viss utsträckning förfogat över egna försäljningsmedel.

Departementschefen har för egen del anfört att det varit oundvikligt att ovannämnda system för finansiering av reservförrådsnämndens verksamhet, som successivt vuxit fram i praxis, lett till en betydande brist på överskådlighet och komplicerat anslagsberäkningar etc.

Departementschefen fortsätter.

I anslutning till vad bankofullmäktige anfört vill jag förorda, att en förenkling nu genomföres genom att finansieringen av nämndens verksamhet i sin helhet lägges över på en rörlig kredit i riksgäldskontoret. Till det konto, som enligt detta förslag bör öppnas för reservförrådsnämnden i riksgälds-

kontoret, böra å ena sidan inbetalas alla likvida medel, över vilka nämnden nu på grund av tidigare försäljningar förfogar. Å andra sidan bör kontot belastas med de belopp, som å anslag eller såsom förskott stå ute såsom fordringar för riksgäldskontoret mot nämnden. Reservförrådsnämnden bör bemyndigas att intill en viss angiven gräns draga på detta konto och skall givetvis vara berättigad att, för den händelse kontot skulle visa ett tillgodohavande för nämnden, fritt disponera detta för sin inköpsverksamhet. Någon ändring av värderingen av nämndens lager eller något ställningstagande till frågan om slutlig disposition av vinstmedel påkallas icke av den nu förordade modifikationen av finansieringstekniken. Denna är av rent formell natur. Med utgångspunkt från reservförrådsnämndens ståndpunkt att några ytterligare investeringsanslag icke skulle behövt anvisas för nämndens inköps- och försäljningsverksamhet för budgetåret 1946/47, har jag enligt från nämnden under hand inhämtade uppgifter beräknat behovet av rörlig kredit för reservförrådsnämnden, vid reglering av dess finansiella förhållanden i enlighet med vad nyss sagts, till 100 miljoner kronor. Framställning torde nu böra göras till riksdagen dels om uppläggande av en rörlig kredit för reservförrådsnämndens räkning i riksgäldskontoret, dels om bemyndigande för reservförrådsnämnden att intill ett belopp av 100 miljoner kronor disponera denna kredit.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts ifrågasvarande förslag och hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må

I. för budgetåret 1946/47 under elfte huvudtiteln anvisa

a) till *Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap: Avlöningar* ett förslagsanslag av 100 kronor;

b) till *Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap: Omkostnader* ett förslagsanslag av 100 kronor;

c) till *Statens reservförrådsnämnd: Avlöningar* ett förslagsanslag av 290 000 kronor;

d) till *Statens reservförrådsnämnd: Omkostnader* ett förslagsanslag av 70 000 kronor;

II. medgiva, att i riksgäldskontoret må uppläggas en rörlig kredit för finansiering av statens reservförrådsnämnds inköps- och försäljningsverksamhet samt att reservförrådsnämnden må disponera denna kredit intill ett belopp av 100 000 000 kronor.

Stockholm den 25 juni 1946.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Oscar Olsson, Pauli, Karl Andersson, Heiding, Mannerskantz, Boman, Ekströmer, Petersson, Johan Eric Ericson* och *Hesselbom*; samt

från andra kammaren: herrar *Törnkvist, Eriksson* i Stockholm, *Ohlin, Falla, Rubbestad, Mårtensson, Akerström, Hoppe, Thapper, Onsjö* och *Birke*.